

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

SUUNNITELMA	
Työpajan/toiminnan järjestäjä/vastuutaho	<i>Nimi, organisaatio</i> <ul style="list-style-type: none"> - Työpaja Turku AMK:n Taideakatemia ja KITI-opiskelijoille: Näkymättömät-hanke. - Mäntykodin (VOK) ryhmä: Näkymättömät-hanke yhteistyössä SPR:n Mäntykodin VOK:n ohjaajien kanssa. - Kaarinan Nuoret Pajamestarit ry:n kymppiluokka: Näkymättömät-hanke yhteistyössä Kaarinan Nuoret Pajamestarit ry:n kymppiluokan valmentajan kanssa. - Kota ry:n ryhmä: Näkymättömät-hanke ja Kota ry yhdessä. -
Työpajan/toiminnan aika ja paikka	<i>Päivämäärä, kellonaika, kaupunki/kunta</i> <ul style="list-style-type: none"> - Työpaja Turku AMK:n Taideakatemia ja KITI-opiskelijoille: 3.3. (klo 9-16), 10.3., 17.3./18.3., 24.9. (klo 9-16), Turun amk:n Lemminkäisenkadun kampus - Mäntykodi (VOK) ryhmä: 5.4., 6.4., 12.4., 13.4., 19.4., 20.4., 26.4., 4.5.2016 (klo 13-16), Turun amk:n Lemminkäisenkadun kampus - Kaarinan Nuorten Pajamestareiden kymppiluokka: 6.5.2015, 13.5., 24.5. ja 31.5.2016 klo 9-15, paitsi viimeinen tapaaminen 13-16), Kaarinassa Kaarinan Nuoret pajamestarit/Valkiavuoren koulu - Kota ry: 19.5., 26.5., 1.6. ja 2.6.2016 (klo 10-15), Raision kirjasto

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

Tarve	<p><i>Miksi työpaja/toiminta järjestetään?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mihin tarpeeseen työpajan järjestämisellä pyritään vastaamaan?</i> - Digitaalinen tarinankerronta tarjoaa mahdollisuuden saada äänensä kuuluviin myös niille ihmisryhmille, jotka muuten eivät näkyisi ja kuuluisi. Tarinan voi tehdä joko vain itselle (ja ryhmässä tai läheisille jaettavaksi) tai julkaistavaksi myös verkossa laajemmalle yleisölle. Digitaalista tarinankerrontaa voikin pitää myös vaihtoehdoisen ja osallistavan median muotona, joka tuo esiin julkisuudesta muuten puuttuvia ääniä, näkemyksiä ja kokemuksia. - <i>Millaisia asioita työpajan järjestämisen toivotaan tuottavan?</i> <p>Digitalinaprosessi on parhaimmillaan voimaannuttava kokemus, joka lisää itseymmärrystä ja saa osallistujan kokemaan tulevaisuutta kuulluksi ja ymmärretyksi. Osallistujalle digitalinaprosessi tarjoaa mahdollisuuden näyttäytyä ja tulla nähdyksi. Oman tarinansa kertomalla osallistuja tekee samalla identiteettityötänsä. Digitalinaprosessin tekeminen on myös mielihyvää tuottavaa luovaa ilmaisua. Lisäksi se kehittää tekijän digitaalisia valmiuksia ja osaamista esimerkiksi videoeditoinnissa.</p>
-------	--

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

Tavoite	<p><i>Mikä on työpajan/toiminnan konkreettinen tavoite?</i></p> <p>Tavoitteena on, että kukin osallistuja kertoo omia elämäntarinoitaan itselle merkityksellisistä teemoista ja tapahtumista. Digitarinapajan kuluessa kerrotaan useita pieniä omaelämäkerrallisia tarinoita. Pienten tarinoiden kerronta tähtää digitarinan koostamiseen. Tavoitteena on, että jokainen osallistuja työpajan aikana oman digitarinan, joka jaetaan ainakin työpajan ryhmässä.</p>
Kohderyhmä	<p><i>Kenelle toiminta/työpaja järjestetään?</i></p> <p>Joko avoin työpaja nuorille, tai yhteistyössä esim. oppilaitoksen tai nuorten työpajan kanssa järjestettävä työpaja kyseisen organisaation nuorten ryhmälle.</p> <p><i>Millä tavoin ko. kohderyhmä tavoitetaan ja innostetaan mukaan?</i></p> <p>Avoin työpaja: markkinointi kirjaston omia tiedotuskanavia ja yhteistyöverkostoja (esim. nuorisotoimi, oppilaitokset) hyödyntäen.</p> <p>Yhteistyössä järjestettävissä työpajoissa kohderyhmä saadaan mukaan yhteistyökumppanin kautta.</p>

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

Tulokset/tuotokset	<p><i>Mitä tuloksia tai tuotoksia toiminnassa/työpajassa pitäisi saada aikaan?</i></p> <p>Jokainen osallistuja tekee työpajan aikana oman noin kaksiminuuttisen digitarinan.</p>
--------------------	--

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

Työskentely	<p><i>Millaisia työskentelymenetelmiä ja työkaluja toiminnassa/työpajassa käytetään? Miksi juuri nämä menetelmät/työkalut on valittu?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuvakortit: Kuva toimii tarinankerronnan virikkeenä, jolloin kertojan ei tarvitse aloittaa kerrontaansa tyhjästä vain omaan kokemusmaailmaansa ja mielikuvitukseensa nojaten. Kuvasta voidaan kertoa minitarina. Kukin kertoja kertoo aina omanlaisensa tarinan. Minitarinoiden kertominen tarjoaa paikan kertoa ja näyttäytyä sekä tulla nähdyksi ja kuuluksi. Korteista kertomiset eivät vie paljoa aikaa, joten niitä voidaan tehdä useita. Tällöin osallistujat harjaantuvat kerrontaan ja siihen, että heitä kuunnellaan. Minitarinoiden kertomisen kautta rakentuu oma (elämän)tarina, joka tehdään digitarinan muotoon. Tarjolla on useita erilaisia kuvakorttipakkoja, joita voi hyödyntää eri tavoin (esim. Ateneumin kuvakorttipakka ja erilaiset valokuvakorttipakat). - Itselle merkityksellisestä kuvasta kertominen: Kuva tarjoaa virikkeen omista havainnoista ja muistoista kertomiseen; itselle merkityksellisestä kuvasta ja kuvakorteista kertominen harjaannuttaa siihen ja tarjoaa tilaisuuden kertoa raakatarinoita muokattavaksi digitarinaan. Itsen esittely on monille jännittävä kokemus. Kun tilanteessa on mukana itselle merkityksellinen kuva, kerronnan sisältöjä (mm. muistoja) voi ammentaa kuvasta ja huomion kohteena onkin kuva. Tämä vähentää jännittämistä - huomio ei olekaan täysin itsessä vaan kuvassa ja niissä ajatuksissa, havainnoissa ja kokemuksissa, joita kuva kertojassa herättää. Tällöin tulee kertoneeksi itsestään muitakin kiinnostavia ja merkityksellisiä asioita, omasta tavastaan olla olemassa. - Unelmakartta: Silloin kun digitarinanaian teemana ovat unelmat, unelmakartta on hyvä
-------------	--

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

Sisältö	<p><i>Pajan keskeinen sisältö / päivän kulku</i></p> <p>Digitarinan (ja muiden työpajan kerrottamismenetelmien) teema: Digitarina voidaan tehdä oikeastaan mistä tahansa nuorille merkityksellisestä aihealueesta. Kannattaa huomioida työpajan kohderyhmän erityinen elämäntilanne ja siitä nousevat tarpeet sekä keskustella teemasta yhteistyökumppanin (oppilaitos, työpaja, järjestö, vastaanottokeskus tms. kanssa).</p> <p>Näkymättömät-hankkeen pilottivaiheen digitarinapajoissa käytettiin kahta teemaa: toisissa työpajoissa digitarinoita tehtiin teemasta <i>Unelmani</i>, toisissa taas teemasta <i>Vahvuuteni</i>.</p> <p>Digitarinan ohjeistus: Teeman lisäksi digitarinalle kannattaa määritellä selkeät ohjeet, joista voi kuitenkin tarvittaessa myös joustaa. Perusohje pilottivaiheen työpajoissa oli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmiin tarinan kesto: n. 2 minuuttia - Valokuvien määrä: n. 20 - Kirjoitetun tekstin pituus: n. 200 sanaa (enintään yksi A4-liuska rivivälillä 1,5). <p>Digitarinatyöpajan kulku Digitarinapajan voi rakentaa joko pitempiketoiseksi prosessiksi (integroitavissa esim. kouluopetukseen tai toteutettavissa kerhomaisena toimintana) tai intensiivisemmäksi, lyhytkestoiseksi työpajaksi. Erilaisiin toteutuksiin sisältävät kuitenkin samat keskeiset prosessit.</p>
---------	---

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

Pajan arvioinnin toteuttaminen	<p><i>Millä kriteereillä tai mittareilla toiminnan/työpajan onnistumista voidaan mitata? Miten toiminnan/työpajan arviointi toteutetaan?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Osallistumisen aktiivisuus ja innokkuus (työpajaproessin aikainen havainnointi). - Valmistuneiden digitarinoiden määrä suhteessa osallistujien määrään. - Osallistujien reaktiot, kun tarinoita katsotaan yhdessä (havainnointi). - Jatkuva palautteen keruu työpajatapaamisissa esim. palautekeskusteluissa. - Osallistujien palautteen kerääminen työpajan lopussa esim. palautekeskustelussa ja/tai toiminnallisia menetelmiä hyödyntäen.
ARVIOINTI	

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

<p>Pajan tavoitteiden määrittely ja tulokset</p>	<p><i>Miten toiminnan/työpajan tavoitteiden määrittely onnistui ja miten asetetut tavoitteet toteutuivat?</i></p> <p>Työpaja Turku AMK:n Taideakatemia ja KITI-opiskelijoille: Perustavoite, että opiskelijat pystyvät toimimaan työpajaohjaajina, toteutui; opiskelijat ohjasivat työpajoja tarkoitetulla tavalla. Haasteellisimmiksi asioiksi osoittautuivat ohjaajatyöryhmän toiminnan organisointi ja työnjako, vuorovaikutussuhteen luominen ja ylläpitäminen työpajaosallistujien kanssa - etenkin jatkuvan vuorovaikutussuhteen ylläpitäminen, oman ohjaajaroolin ymmärtäminen ja sen operationalisointi vuorovaikutuksessa. (Teemana: Vahvuuteni)</p> <p>Mäntykoti (VOK): Päättävöitteena oli oman tarinan koostaminen epävarmassa transit-tilassa, jossa moni perustuvanlaatuinen asia on muuttunut ja tulee muuttamana. Osallistujista 3 sai digitarinan valmiiksi, 6 keskeytti jo varhaisessa vaiheessa työpajaa. Yhteisen kielen puuttuminen oli varmasti yksi syy keskeyttämiseen osallistujien erityisen haastavan elämäntilanteen ohella (osallistujat odottivat turvapaikkapäätöstä vailla tietoa siitä, milloin päätös tulee). Tarinansa valmiiksi tehneillä kokemus ja oma digitarina oli selvästi merkityksellinen ja voimaannuttava ja johti ajatuksiin menetelmän hyödyntämiseen myös jatkossa ja toisten ohjaamiseen vastaavassa työskentelyssä. (Teemana: Unelmani)</p> <p>Kaarinan Nuoret Pajamestarit ry. kymppiluokka: Päättävöitteena oli herättää positiivista tulevaisuusajattelua opintojen nivelvaiheessa olevissa kymppiluokkalaisissa, joiden koulu oli päättymässä ja erilaiset tulevaisuuden mahdollisuudet ja valinnat avautuivat edessä. Kaikki osallistujat saivat tarinansa valmiiksi ja palaute kokemuksesta oli positiivista. (Teemana: Unelmani)</p> <p>Kota ry: Päättävöitteena herättää osallistuiissa kipinä. innostus iohonkin (harrastukseen).</p>
--	---

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

Kohderyhmän tavoittaminen	<p><i>Miten toiminnan/työpajan kohderyhmä tavoitettiin, kuinka monta osallistujaa oli, keitä jäi paitsi, miksi?</i></p> <p>Työpaja Turku AMK:n Taideakatemia ja KITI-opiskelijoille: Digitalinapaja oli KITI-opiskelijoille osa pakollista opintojaksoa ja Taideakatemia opiskelijoille vapaaehtoinen (vapaasti valittava tai vaihtoehtoinen opintojakso).</p> <p>Mäntykoti (VOK): Mäntykodin VOK:n ohjaajat ”rekrytoivat” osallistujat, toiveena oli 10 osallistujan joukko.</p> <p>Kaarinan kymppiluokka: Kymppiluokan valmentaja oli yhteydessä Näkymättömät-hankkeeseen ja osallistuja joukko oli kymppiluokka (9 osallistujaa kymppiluokkalaista).</p> <p>Kota ry: Kota ry:n ryhmätoimintaan osallistuva ryhmä osallistui myös työpajaan (5 osallistujaa).</p> <p><i>Mikäli kyseessä on usean työpajan sarja, kuinka monta osallistujaa oli ensimmäisessä ja kuinka monta viimeisessä työpajassa?</i></p> <p>Työpaja Turku AMK:n Taideakatemia ja KITI-opiskelijoille: Alussa: 16 KITI-opiskelijaa, 6 Taideakatemia opiskelijaa; lopussa: 16 KITI-opiskelijaa, 5 Taideakatemia opiskelijaa.</p> <p>Mäntykoti (VOK): Alussa 9 osallistujaa, viimeisissä tapaamisissa 3.</p> <p>Kaarinan kymppiluokka: Alusta loppuun 9 osallistujaa.</p> <p>Kota ry: Alussa 5 osallistujaa, lopussa 4.</p>
---------------------------	--

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

Arvio työskentelystä	<p><i>Millaista työskentely toiminnassa/työpajassa oli?</i> Työskentely oli eloisaa ja vuorovaikutteista. Se eteni parhaimmillaan yhdessä tekemällä, jolloin ohjaajat ja osallistujat muodostivat vuorovaikutteisen yhteistyöryhmän.</p> <p><i>Miten valitut menetelmät soveltuivat työskentelyyn?</i> Enimmäkseen hyvin. Kota ry:n ryhmässä kirjoittaminen ja jopa lukeminen oli suuri haaste; tämän vuoksi ryhmän työpajassa päädyttiin koostamaan digitarinoiden kertojanääni haastattelemalla ja editoimalla haastattelusta.</p> <p><i>Miten osallistujat osallistuivat työskentelyyn?</i> Enimmäkseen aktiivisesti ja innostuneesti. Kota ry:n osallistujilla välillä vaikeuksia sitoutumisessa ja keskittymisessä - myös muussa toiminnassa kuin digitarinapajassa. Työskentely oli eloisaa ja vuorovaikutteista. Työskentely eteni parhaimmillaan yhdessä tekemällä, jolloin ohjaajat ja osallistujat muodostivat yhteisessä toiminnassa vuorovaikutteisen yhteistyöryhmän.</p>
----------------------	--

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

<p>Pajatyöskentelyn ohjaaminen</p>	<p><i>Miten toiminnan/työpajan toteuttaminen ja ohjaaminen onnistui?</i> Kokonaisuudessaan työpajat toteutuivat ajatellulla tavalla, haastavat tilanteet onnistuttiin ratkaisemaan työpajan kuluessa reagoimalla välittömästi esiinnoisseisiin tilanteisiin, ja työpajojen tavoitteet saavutettiin.</p> <p><i>Mitkä asiat toimivat, mitä olisi voinut tehdä toisin?</i></p> <p>Työpajoja ohjaaville opiskelijoille haasteellisimmiksi asioiksi osoittautuivat ohjaaajatyöryhmän toiminnan organisointi ja työnjako, vuorovaikutussuhteen luominen ja ylläpitäminen työpajaosallistujien kanssa - etenkin jatkuvan vuorovaikutussuhteen ylläpitäminen, oman ohjaajaroolin ymmärtäminen ja sen operationalisointi vuorovaikutuksessa. Omaksutut koulumaiset hierarkkiset vuorovaikutusrakenteet siirtyvät helposti myös osaksi työpajatyöskentelyä, vaikka niistä olisi tärkeää päästä irti ja omaksua mahdollisimman hierarkiaton, inklusiivinen ja tasa-arvoinen vuorovaikutuskulttuuri. Tämä on tarpeen ottaa huomioon valmennettaessa työpajaohjaajia; heidän valmennuksessaan on purettava hierarkisia vuorovaikutussuhteita ja ohjauksen käytänteitä. Itse koettuja vuorovaikutustapoja uusinnetaan hyvin helposti uusissa vastaavissa tilanteissa.</p>
------------------------------------	---

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

<p>Palaute ja kehittämisideat</p>	<p><i>Kerättiinkö toiminnasta/työpajasta osallistujapalautte, mitä kehittämisen kohteita nousi esiin. Mitkä asiat koettiin hyväksi?</i></p> <p>Palautetta on kerätty työpajoista eri tavoin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työpaja Turku AMK:n Taideakatemia ja KITI-opiskelijoille: Omaa työskentelyä refleктоiva raportti. - Mäntykodin (VOK) työpaja: Vapaamuotoista keskustelua kokemuksesta. - Kaarinan Nuoret Pajamestarit ry:n kymppiluokka: Palautteen kerääminen toiminnallisella menetelmällä annetuista osa-alueista ja keskustelu. - Kota ry:n ryhmä: Lyhyt loppukeskustelu sekä palautteen kerääminen haastatteluilla työpajan jälkeen (tulokset Minna Hemgårdin opinnäytetyössä, luettavissa Theseuksessa). <p>Kehittämiskohteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Menetelmään ja digitarinan lajityyppiin vielä lisää joustavuutta ja varioitavuutta ryhmän tason ja tarpeiden sekä ryhmän sisäisten yksilöllisten erojen huomioimiseksi. Vaikka digitaalisessa tarinankerronnassa tarinan kirjoittaminen (digitarinan käsikirjoitus) ja kirjoitetun tarinan lukeminen eli tallentaminen kertojanääneksi on normaalisti keskeisellä sijalla, on mahdollista tarvittaessa varioida menetelmää esimerkiksi siten, että tarina kerrotaan kokonaan tai ensisijaisesti kuvin tai digitarinan kertojanääni tuotetaan kirjoittamisen sijasta haastatteluprosessin kautta. - Osallistavien, tasa-arvoistavien vuorovaikutuskäytäntöjen kehittäminen on tarpeen, samoin vuorovaikutussuhteen luomiseen ja ylläpitämiseen liittyvän osaamisen tukeminen.
-----------------------------------	---

TOIVO-TOIMINTAMALLI - TYÖPAJOJEN SUUNNITTELU- JA ARVIOINTIKEHIKKO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

